

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1812/22-S

Název	Základní škola Dr. Edvarda Beneše Mladá Boleslav, Laurinova 905, příspěvková organizace
Sídlo	Laurinova 905, 293 01 Mladá Boleslav
E-mail	skola@zsbeneze.cz
IČO	62 451 511
Identifikátor	600 049 205
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Brigita Šulcová
Zřizovatel	statutární město Mladá Boleslav
Místo inspekční činnosti	Laurinova 905, Mladá Boleslav Laurinova 1045, Mladá Boleslav
Termín inspekční činnosti	26. – 27. září 2022 a 29. – 30. září 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále ZŠ) a školní družiny. Škola se profiluje specializovanými třídami s rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na lední hokej. Další z priorit ZŠ je podpora environmentálních aktivit prostřednictvím badatelsky orientované výuky v přírodovědných předmětech.

ZŠ vzdělává ve 34 třídách 888 žáků včetně 77 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z nichž jedenáct je vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. Dvanáct žáků ZŠ plní povinnou školní docházku v zahraničí. Součástí školy je odloučené pracoviště, ve kterém jsou na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy aktuálně vzděláváni samostatně žáci z Ukrajiny v devíti třídách. Z tohoto důvodu byl navýšen v tomto školním roce nejvyšší povolený počet na 1000 žáků. Škola eviduje 325 žáků s odlišným mateřským jazykem, více než polovina z nich má výraznou jazykovou bariéru. Zájmové vzdělávání ve školní družině je uskutečňováno v sedmi odděleních, nejvyšší povolený počet je naplněn z 96 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) na základě vlastních dlouhodobých zkušeností a dobré znalosti prostředí zpracovala koncepční materiál *Koncepce řízení a rozvoje školy v období 2018 – 2024*. Vedení školy má ucelenou představu o jejím strategickém rozvoji, dílčí koncepční cíle se daří postupně naplňovat a jsou pravidelně vyhodnocovány ve výročních zprávách o činnosti školy, evaluačních zprávách i při jednáních pedagogické rady. Ředitelka účelně rozdělila řídicí kompetence mezi tři zástupce. Úroveň vzdělávání vedení školy systematicky sleduje především prostřednictvím hospitací, tematicky zaměřených kontrol a evaluačních prostředků, na jejichž základě přijímá většinou účinná opatření ke zlepšení.

Materiální a prostorové podmínky jsou velmi dobré, umožňují naplňování školních vzdělávacích programů i přijetí tělesně postižených žáků. Nově zrekonstruované odborné učebny umožňují realizovat tandemovou výuku nejen v oblasti přírodovědných předmětů, obnovené hřiště poskytuje dobré podmínky pro podporu pohybových aktivit. Škola disponuje dostatečným množstvím digitální techniky a kvalitních pomůcek pro vzdělávání. Školní družina pro svou činnost využívá vybrané kmenové třídy a další vnitřní i vnější prostory školy umožňující realizaci široké škály činností.

Vzdělávání zajišťuje 56 učitelů, podíl odborně kvalifikovaných pedagogů se od minulé inspekce snížil, k datu inspekce činil 79 %. Tato skutečnost nemá významný vliv na kvalitu vzdělávání, neboť metodická sdružení i předmětové komise efektivně pracují a podporují nekvalifikované, nové i začínající kolegy. Ředitelka kvalifikované pedagogy prokazatelně hledá. Ve škole působí 10 asistentů pedagoga, zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje sedm vychovatelek, všichni tito pracovníci jsou odborně kvalifikovaní. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) je v souladu s cíli a potřebami školy, zaměřuje se především na formativní hodnocení a tandemovou výuku. Pozitivem je aktivní podíl učitelů na DVPP, každý zpracovává svůj plán dalšího rozvoje, který pravidelně projednává s vedením školy.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovná poradkyně, metodik primární prevence, školní psycholog a speciální pedagog, všichni pro svou činnost odborně kvalifikovaní. Systematicky a efektivně poskytují podporu, poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Kariérové poradenství se daří zajišťovat v potřebném rozsahu i kvalitě. V ZŠ aktivně pracuje žakovský parlament, který dává vedení školy náměty pro zlepšení prostředí a k realizaci akcí, přispívá tak k pestrosti života školy.

Informace o činnosti školy jsou zákonným zástupcům poskytovány prostřednictvím informačního systému, webových stránek, na třídních schůzkách, dostupné jsou i na nástěnkách v budově školy. Pravidelně probíhá zjišťování jejich spokojenosti s podmínkami vzdělávání prostřednictvím dotazníkových šetření, vedení školy se připomínkami zabývá, podnětné návrhy realizuje v praxi. O jednotlivých aktivitách a zájmovostech ze školního dění informuje mimo jiné i vydávaný časopis.

Škola účelně využívá přidělené finanční prostředky – především na personální posílení výuky, projektové dny, doučování, popř. na zlepšení materiálních podmínek. Zapojuje se do programu Šablony, využívá dotací od firmy Škoda Auto a. s.

Vedení školy dbá na prevenci rizik, všichni žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou poučováni o zásadách a pravidlech bezpečného chování. Počet úrazů je vzhledem k počtu žáků úměrný, v posledních školních letech má kolísavou tendenci. Budovy jsou zajištěny proti vstupu neoprávněných osob, realizovaná opatření byla v průběhu inspekční činnosti účinná.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společnými pozitivními vlastnostmi hospitovaných vyučovacích hodin na prvním i druhém stupni bylo esteticky podnětné prostředí, většinou příjemná a klidná atmosféra, pracovní charakter hodin a vstřícný vzájemný vztah mezi učiteli a žáky. Vzdělávací cíle byly stanoveny v souladu se Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV), směřovaly zejména k upevňování znalostí a dovedností, méně již byly rozvíjeny postoje žáků. Převažovala účelná frontální výuka, střídala se se samostatnou prací. Jen v menšině případů učitelé vhodně podporovali žákovskou spolupráci zařazováním efektivní práce ve skupinách či dvojicích. Účinnost těchto vzdělávacích forem ovlivňovala nízká míra využívání prvků činnostního učení, kreativity i aktivního a kritického myšlení. Ve třetině hodin byli vedeni k samostatnému objevování nových poznatků, k diskuzi, konstruktivnímu řešení zadaných úloh, obhajování a porovnávání postupů řešení. Zpětná vazba využitelná k dalšímu učení byla poskytnuta v polovině hodin, ve druhé polovině učitelé pouze jednoslovně zhodnotili splnění zadaného úkolu. Aktivity zaměřené na sebereflexi, sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení byly zařazeny zřídka. Vhodně strukturovaný závěr hodin s formativním hodnocením se vyskytl ojediněle. Didaktická technika byla účelně využívána učiteli ve dvou třetinách sledovaných hodin, žáci měli jen v minimální míře možnost zapojit se do těchto činností.

V hodinách českého jazyka na prvním stupni byly nejčastěji procvičovány mluvnické jevy. Učitelky vhodnými formami rozvíjely slovní zásobu žáků a využívaly mezipředmětové vztahy. Hodiny se vyznačovaly pečlivou přípravou a dobrou efektivitou zvolených metod.

Dvě třetiny sledovaných hodin v oblasti Člověk a jeho svět měly pracovní charakter s účelně zvolenými metodami práce. Byla využita efektivní skupinová práce i řízený rozhovor.

Rovněž výuka na prvním stupni ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace byla vždy zaměřená na procvičování. Všichni při zpracování zadaných úkolů získávali zpětnou vazbu o výsledcích své práce. Formy výuky podporující vzájemnou kooperaci nebyly využity, případně byla jejich účinnost nízká. Absence aktivizačních a pohybových chvil pro zvýšení koncentrace pozornosti se odrazila v nižší efektivitě jednotlivých hodin.

V průběhu výuky cizích jazyků (anglického, německého a ruského jazyka) byla náležitá pozornost věnována rozšiřování slovní zásoby či poslechu rodilého mluvčího. Učitelé příhodně používali cizí jazyk a komunikaci adekvátně přizpůsobili věku i úrovni znalostí žáků. Anglický jazyk je vyučován od prvního ročníku, další cizí jazyk je vhodně zařazen do učebního plánu od sedmého ročníku.

Hodiny českého jazyka na druhém stupni byly většinou monotematicky zaměřené, učitelé převážně opakovali mluvnické učivo. Ve sledovaných hodinách dějepisu byly zadány testy pro opakování učiva, následně učitelé vhodně zařadili metodu výkladu, kterou doplnili názorem nebo prací s literárním textem. Efektivní aktivizační metody byly využity při občanské výchově, smysluplné činnosti podporovaly rozvoj osobnostních a sociálních dovedností žáků.

Veškerá sledovaná výuka přírodovědných předmětů včetně matematiky na druhém stupni se vyznačovala dobrou přípravou obsahu jednotlivých hodin. Většinou chybělo účelné využití prezentačních technologií a metod aktivního učení. Vyskytly se tak nedostatky ve správnosti, práci s textem, v názornosti. Zřídka byla zaznamenána efektivní práce s chybou. Ve většině hodin převažovaly aktivity učitele. Výjimkou byla tandemová výuka badatelsky orientovaného učení přírodopisu, která splňovala všechny nároky kladené na pojetí současného vzdělávání i výuka chemie, kdy byl vhodně propojen výklad, názor a praktická ukázka. Byla patrná vysoká motivovanost žáků vedoucí k následnému zájmu o probírané učivo. V matematice byla na dobré úrovni zhruba třetina hodin, kdy se pozitivně projevilo uplatnění aktivních metod i účelná diferenciací či příprava žáků na samostatnou práci.

Škola má dobře nastavený systém práce se žáky se SVP. Kvalitní speciální učebnice a didaktické materiály byly funkčně využívány ve výuce předmětu speciální pedagogické péče, která směřovala vhodně k podpoře zrakového i sluchového vnímání a ke zvýšení koncentrace pozornosti. Činnost asistentek pedagoga v běžné výuce byla většinou zaměřená na podporu žáků či žáků s odlišným mateřským jazykem zařazených do běžných tříd. Nadanější a rychlejší žáci byli podporováni ojedinele, nejčastěji pouze větším množstvím zadaných úloh.

Výuka ve třídách tvořených pouze žáky z Ukrajiny byla vedena frontálně, učitelé vhodně podporovali názornost výuky využitím digitální techniky. Vzhledem k vysokému počtu žáků, jazykové bariéře a rozdílné úrovni schopností i vědomostí žáků je bez pomoci asistentů pedagoga obtížné výuku individualizovat a diferencovat.

Školní družina ve všech odděleních využívala širokou škálu metodických postupů pro podporu rozvoje zájmu účastníků. Zájmové činnosti byly velmi dobře zaměřeny především na rozvoj pohybových dovedností a zvyšování fyzické kondice účastníků, nejsou však opomíjeny ani aktivity zaměřené na umělecké dovednosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání škola posuzuje prostřednictvím vnitřních i vnějších evaluačních nástrojů. Kromě vnějších nástrojů, jako je externí testování žáků, výsledků přijímacího řízení do škol vyššího stupně apod., sama systematicky sleduje dosahování cílů stanovených ve ŠVP ZV, např. formou srovnávacích ročníkových testů v některých vyučovacích předmětech. Ve využití studijního potenciálu žáků byly ve výše uvedeném období dle prováděných vnějších i vnitřních testování značné rozdíly. Dosahované výsledky vzdělávání většiny žáků jsou v souladu s požadovanými výstupy realizovaného vzdělávacího programu, pouze 7 % z nich je ohroženo školním neúspěchem. Škola nabízí těmto žákům vhodnou podporu formou doučování a individuálních konzultací.

Všechna podpůrná opatření jsou žákům se SVP poskytována v požadovaném rozsahu. Efektivnost systému práce je doložena jejich dobrými výsledky. Více než polovina z nich dosáhla na konci školního roku 2021/2022 celkového hodnocení stupněm "prospěl/a s vyznamenáním". Pouhá desetina byla ohrožena školním neúspěchem. Rovněž většina žáků s odlišným mateřským jazykem byla z pohledu hodnocení a klasifikace velmi úspěšná.

Jen dílčím způsobem, větší spoluprací učitelů, škola řešila problematický přechod z prvního na druhý stupeň školy zjištěný při předchozí inspekční činnosti v roce 2015. Více než polovina žáků šestého ročníku se v roce 2021/2022 v celkovém hodnocení zhoršila, pětina ztratila hodnocení „prospěl/a s vyznamenáním“.

Dodržování třídních pravidel, zařazování programů z oblasti prevence rizikového chování a zdravého způsobu života do výuky aktivně napomáhají ke zlepšování vztahů mezi žáky i učiteli. Škola v současné době identifikuje jako nejzávažnější problém výskyt kyberšikany spojené se slovními urážkami. Udělená pozitivní výchovná opatření převažovala ve školním roce 2021/2022 nad počtem uložených negativních opatření, jejichž počet má dlouhodobě klesající tendenci.

Získávání a vyhodnocování informací o úspěšnosti absolventů školy v dalším vzdělávání nebo profesionálním životě je založeno pouze na individuálních sděleních některých bývalých žáků, popř. na sledování jejich profesní kariéry založené na volbě jejich profílance.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou v souladu s cíli stanovenými v příslušném školním vzdělávacím programu. Vychovatelky všechny účastníky náležitě motivují a smysluplně vedou prostřednictvím zážitkových metod práce k rozvoji osobnostních i sociálních dovedností a individuálních zájmů.

Závěry

Vývoj školy

- Navýšení nejvyššího povoleného i skutečného počtu žáků školy
- Zlepšení materiálních podmínek, bezbariérová škola.
- Snížení podílu odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků.
- Odstranění většiny nedostatků zjištěných při předešlé inspekční činnosti, přetrvávání některých rizik v průběhu a výsledcích vzdělávání, např. nedostatky v uplatňování sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků, problematický přechod žáků z prvního na druhý stupeň.

Silné stránky

- Úzká spolupráce mezi vedením a pedagogy, s partnery školy i zákonnými zástupci vytvářející příznivé vzdělávací prostředí.
- Kvalitní řídicí práce vedení školy s pozitivním dopadem na organizaci vzdělávání.
- Úspěšná realizace environmentálních aktivit pozitivně ovlivňujících rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí žáků i účastníků zájmového vzdělávání.
- Funkčně nastavený systém primární prevence, minimální výskyt rizikového chování.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká míra využívání žákovského hodnocení vlastní práce nebo vrstevnického hodnocení podle předem známých kritérií.
- Chybějící diferenciací výuky především vzhledem k nadaným žákům.
- Minimální zařazování účelných aktivizačních forem a metod práce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na vhodný výběr účelných forem a metod práce s ohledem na věk a osobnostní předpoklady žáků, diferencovat práci dle jejich individuálních potřeb, podpořit názornost vzdělávání četnějším využitím digitální techniky.
- Využít spolupráci s partnerskými školami k vnější evaluaci v oblasti porovnání naplnění standardů základního vzdělávání.
- Strukturovat závěr hodin s využitím formativního hodnocení všech aktérů vzdělávání podle předem známých kritérií.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní škola Dr. Edvarda Beneše Mladá Boleslav, Laurinova 905, příspěvková organizace s účinností od 1. září 2009, včetně Dodatku č. 2 s účinností od 1. května 2016, čj. 26144/ŠK/adha
2. Jmenování ředitelky účinné od 1. srpna 2012
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2022, čj. MSMT-20987/2022-2 z 29. srpna 2022
4. Výjimka z počtu žáků ve třídách IX. A, IX. B, IX. C na školní rok 2022/2023 z 17. května 2022
5. Školní informační systém, školní matrika ke dni inspekce, rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, školní vzdělávací program pro školní družinu účinné ke dni inspekce
7. Školní řád a vnitřní řád školní družiny účinné ke dni inspekce
8. Záznamy z jednání pedagogické rady a z jednání předmětových komisí za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
9. Dokumentace školního poradenského pracoviště za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
10. Doklady o přijímání ke vzdělávání za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
11. Výsledky testování za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
12. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2019/2020 a 2020/2021
13. Koncepce řízení a rozvoje školy v období 2018 - 2024
14. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS–105/14-S, z 18. února 2015

15. Personální dokumentace vedená ve školních rocích 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
16. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
17. Protokol o odborné technické kontrole, inspekci zabudovaného a přenosného tělovýchovného náradí č. 15521/2021 ze 7. října 2021
18. Účetní závěrka k 31. prosinci 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Dana Šilhánová v. r.

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní
inspektorka

PhDr. Jana Pavlová, PhD. v. r.

Mgr. Iva Hujerová, školní inspektorka

Mgr. Iva Hujerová v. r.

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Mgr. Karel Kumstýř v. r.

Bc. Marcela Jüstelová, odborník
na kontrolu škol

Bc. Marcela Jüstelová v. r.

V Praze 14. října 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Brigita Šulcová
ředitelka školy

Mgr. Brigita Šulcová v. r.

V Mladé Boleslavi 19. října 2022